

százzorodva áradt a győztesen előrenyomuló Szovjet Hadsereg felé.

Harlan Ruszev egy bolgár kisváros mindennapi életén keresztül mutatja be Bulgária e nagy napjait. A rövidlátó, cárimádó városi előke.őségek rémülete, a kizsákmányolt parasztság állati sorsa, a bolgár csendőrök brutalitása nem új számunkra: bármelyik fasiszta országra ráillik e kép.

F. Rácz Kálmán:

BARÁTOK ÉS ELLENSÉGEK

Révai, Budapest, 1950. 197 o.

F. Rácz Kálmán regénye az infláció és az újjáépítés korszakában játszódik le. Szereplői: a mult rendszerben halgatásra ítélt, elnyomott munkások és parasztok. De szerepel benne az ellenség is.

Jólismert típusokat állít élénk: az öntudatos, munkában, tanulásban helytálló munkást, harcos kommunistákat és oportunistákat, hősöket és jobboldali szociáldemokratákat.

Mesteri kézzel rajzolja meg az ingadozó, kiutat kereső értelmiség útját. Az igazság fényében mutatja be a gyökértelesen középosztályt, minden tehetetlenségével, rémhíreivel együtt. A „Barátok és ellenségek“ a felszabadult magyar nép életének, a mult és jelen küzdelmeinek, a jövő nagyszerű lehetőségének hű ábrázolása.

K. Gy.

Balla Aladárné:

ÉBRED A VÖRÖS HOLNAP

(1930, szeptember 1.)

Szikra, Budapest, 1950. 77 o.

Húsz évvel ezelőtt, 1930. szeptember 1-én forradalmi jelentőségű harcok voltak Budapest utcáin.

A magyar munkásosztály, amelynek az ellenforradalmi rendszer alatt amúgy is súlyos gazdasági és politikai helyzete az 1929—33-as gazdasági világválság idején méginkább rosszabbodott, utcai harcokkal tiltakozott az ellen, hogy a tőkésök a válság minden terhét a munkáság vállaira rakják.

Ezek az események vagy elmosódtak, vagy a Horthy-rendszer által meghamisítottan élnek a dolgozók tudatában. A Horthy-kor történetírói úgy tüntették fel a magyar munkásmozgalom történetét, mint aminek semmi köze sincs az egyetemes magyar történelemhez.

Balla Aladárné „Ébred a vörös holnap“ c. könyvében ma már bizonyos mértékben „történelmi távlatból“ híven szemlélteti az 1930 szeptember 1-én Budapesten lezajlott forradalmi jellegű megmozdulás indító okait, előzményeit és magát az eseményeket.

Ezen a napon a magyar munkásosztály, Budapest forradalmi munkássága megmutatta, hogy minden elnyomás, minden terror és minden szociáldemokrata áru-lás dacára a Kommunista Párt hangjára hallgat és a marxista-leninista útmutatást követi.

1930. szeptember 1-ének utcai harcai széles tömegeket mozgó küzdelmei a magyar munkásmozgalomnak és a magyar nép történetének kimagasló eseménye. Szeptember elseje megmutatta ország és világ előtt, hogy a magyar munkásosztály képes és alkalmas arra, hogy vezetője legyen az egész dolgozó nép harcának a szabadságért, a munkásosztály hatalmáért, a szocializmusért.

Sz. P.

Gömöri Endre:

KINA A 10.000 MÉRFÖLDES ÚTON

Hungária, Budapest, 1950. 89 o.

Négyrészből, változatos előadásmódban, hatalmas forrásmunkatanulmányozás alapján tárgyalja Gömöri Endre Kína küzdelemes multját, harcos jelenét és boldog jövőjét.

Az első részben a szolgaság korával foglalkozik az író. A termékeny rizmezők, a halbó folyók, a kincseterő földek birodalmában csak a hirhedt honani éhínség alatt hatmillió ember pusztult éhen. Voltak falvak, ahol pénzért árulták a faleveleket... az útmenti árkokból reszkető tenyerek merték a nyálkás víznövényeket.

Mindez 1942-ben történt; a kínai feudális urak és a nyugati tőkésök kíméletlen elnyomása idején.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom Kínában is éreztette hatását, 1923-ban megalakult az egységfront s 1927-ben a koalíció csapatai már Sanghájban voltak.

Áruló is akadt: Csang-Kai-Sek; ki 1930-ban százezer emberrel, angol, amerikai, francia fegyverekkel megindult a kínai Vörös Hadsereg ellen. De Csang-Kai-Sek nem tudta, mi a Párt! A sztálini tanításokon nevelkedett Kínai Kommunista Párt mindig megtalálta a helyes utat és 1949-ben a győzedelmes előretörő kínai néphadsereg elérte a vietnami határt...

Ma Kína a szocializmus útján halad. Ebben úttörő szerepe van a harcokban megedzett hadseregnek. „Hősök voltunk a harcban, — hősök maradtunk a termelésben“ — ezzel a jelszóval indulnak harcba az ország felvirágozásáért. Egyik kezük a győzelmes fegyvert, másik a szárszámot szorítja.